

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*ירישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אור

פרשת ראה

המלך

הסגולה הגדולה להינצל מהמגיפה ומכל פורענות ועיה"ר הצלחה וביטוח חיים:

דברים ראה פרק טו (ז) כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שערך בארצה אשר יקנך אלהיך נתן לך לא תאמין את לבך ולא תקפין את ידך מאחיק האביון: (ח) כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו: (ט) השמר לך פן יהיה דבר עם לבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמטה ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו וקרא עליך אל יקנך ויהיה בך חטא: (י) נתון תתן לו ולא ירע לבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכה יקנך אלהיך בכל מעשך ובכל משלח ידך: (יא) כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על פן אנכי מצוה לאמר פתח תפתח את ידך לאחיק לעניך ולאבינך בארצה:

להודות להשי"ת על שזיכהו למצב שהוא עוזר ולא נעזר, ובמה יודה להי"ת בזה שינצל את מתנת הבורא שנתן לו בכדי לסייע ולרחם על ברואיו של הקב"ה ולעשות צדקה וחסד בשמחה, ויותר מכך כל דרישה ובקשה שפונים אליו אינם אלא לטובתו ולא להטרדתו כי הקב"ה ברחמיו המרובים דרכו להקדים תרופה למכה ושולח לזכות את הנותן בכדי להצילו מהרעה העתידה לבא ח"ו כאשר נבאר, ולו היו מגלים לאדם הדבר מראש היה מתחנן שיבואו אליו בכדי לזכותו, וכבר אמר שלמה המלך גומל נפשו איש חסד, ובזה נבא לביאור הפסוקים ודברי חז"ל.

דברי המדרש מדוע רק באשרי משכיל אל דל מבואר השכר:

התשובה לשאלות יובנו על פי ביאור חז"ל את כוונת הפסוק בתהלים פרק מא (ב) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יקנך: ובמדרש ויקרא רבה (וילנא) פרשת בהר פרשה לד א וכי ימוך אחיק הה"ד (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' וכו' ר' לוי בשם ר' חמא בר רבי חנינא א' כ"ב פעמים כתיב אשרי ומכלם לא נטול אפוכי אלא זה ומאי אפוכי נטול (תהלים מ"א) ביום רעה ימלטהו ה' לפיכך משה מזהיר לישראל וכי ימוך אחיק. ודרך אגב יש להעיר על דברי המדרש לכאורה יש בתנ"ך שלושים ושבע פעמים אשרי? וצריך לבאר שאין כוונתו אלא לספר תהילים, ולמרות שבתהילים יש כ"ד פעמים אשרי, אינו מחשיב כ"פ בפרק קלז כיון שהם אינם שבח לאדם, ובפסוק אשרי יושבי ביתך שכתוב עוד אשרי העם, אך כיון שהוא פסוק אחד אינו נחשב כ"פ וממילא נותר רק כ"ב פעמים אשרי שהן שבח לאדם וביאור המדרש שבכל המקומות שכתוב השבח אשרי לא מבואר

עוד כתוב בפרשת בהר ויקרא פרק כה (לה) וכי ימוך אחיק ומטה יד עמך ותחזקת בו גר ותושב וחי עמך: ובמדרש ויקרא רבה (וילנא) פרשת בהר פרשה לד א וכי ימוך אחיק הה"ד (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' וכו'.

שאלות:

א) ויש לשאול מהו הלשון כי יהיה בך וכו' תיבת בך מיותרת ויותר ראוי לומר כי יהיה אביון? ב) מדוע התורה כותבת כי אדם שאינו נותן צדקה והיה בך חטא הרי הוא ניסיון גדול לאדם להחסיר ממונו שיגע עליו? ג) עוד יש להבין דברי המדרש שקשר הדברים לפסוק אשרי משכיל אל דל?

מבט האדם על מבקשי התרומות:

הנה כאשר נתבונן מהו המבט והחשיבה בדרך כלל של האדם על מקבצי נדבות וגבאי צדקה המתדפקים על דלתות ביתו, שהן מהווים מטריד למנוחת האדם ואף מפריעים בתפילה או בלימוד וכן בעבודה וכן כאשר מסתובבים בשמחות ועוד יותר כאשר דופקים בדלתי הבית ומפריעים את מנוחת בני הבית, אך כל זה נובע מתוך שהאדם בדרך כלל חושב שהוא עושה טובה לאותו קבצן או גבאי ולזאת מתפלא עליו כיצד הוא יכול להפריע את מנוחתו, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו מבט אחר וחשיבה אחרת שחייב כל אדם להתבונן מדוע הוא זכה להיות במצב טוב יותר לעומת אותו קבצן עד שנצרך לבקש ממנו את עזרתו, הרי אין הדבר נובע מחכמתו ולא מגבורתו כי כבר אמר שלמה המלך לא לחכמים לחם וכו' וכן אל יתהלל חכם וכו' ולא גיבור וכו' אלא הכל מגזירת הבורא יתברך כך שיכל להיות ח"ו המצב הפוך, ואם כן עליו

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ממיתה משונה כדקאמר התם דהיינו גם מי שמת בזמנו מצילו דלא ימות בזמנו במיתה משונה ודו"ק:

הצדקה מצילה מהדבר הכי קשה:

ומבואר במסכת בבא בתרא דף י ע"א הוא היה אומר, עשרה דברים קשים נבראו בעולם: הר קשה – ברזל מהתכו, ברזל קשה – אור מפעפעו, אור קשה – מים מכבין אותו, מים קשים – עבים סובלים אותו, עבים קשים – רוח מפזרתו, רוח קשה – גוף סובלו, גוף קשה – פחד שוברו, פחד קשה – יין מפיגו, יין קשה – שינה מפכחתו, ומיתה קשה מכולם – [וצדקה מצלת מן המיתה], דכתיב: וצדקה תציל ממות.

שכר חנות צדקה אריכות ימים:

תניא שם י"א אמרו עליו על בנימין הצדיק שהיה ממונה על קופה של צדקה פעם אחת באה אשה לפניו בשני בצורת אמרה לו רבי פרנסני אמר לה העבודה שאין בקופה של צדקה כלום אמרה לו אם אין אתה מפרנסני הרי אשה ושבעת בניה מתים עמד ופרנסה משלו לימים חלה בנימין הצדיק ונטה למות אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם אתה אמרת המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם ומלואו בנימין שהחיה אשה ושבעת בניה ימות בשנים מעוטות תנא הוסיפו לו אחת ועשרים שנה.

הצדקה מגינה מכל פורענות:

וכבר אמר שלמה המלך במשלי פרק לא (כ) בַּפֶּה פֶּרֶשָׁה לְעֵנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְחָה לְאַבְיֹן: (כא) לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשִּׁלֵּג כִּי כָל־בֵּיתָהּ לִבֵּשׁ שָׁנִים: וכתב במצודת דוד. אינה מתפחדת מרוע המקרים ומהצרות המתרגשות כי הזכות והמעש"ט שבידה המה לה למגן ומחסה:

מלאך הצדקה מבטל כל גזירה מעליו:

מדרש זוטא שיר השירים פרשה א וכמה הוא שבחו של אדם השכל וידוע אותי כי אני ה' עושה חסד משפט וצדקה בארץ כי באלה הפצתי נאם ה' (ירמיה ט' כ"ג). עשית כל המעשים האלה הרי אתה כיוצא בי, רצונך עשות צדקה שהיא חביבה לפני מן הקרבנות, שנאמר עשה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח (משלי כ"א ג'), הטא אדם ישוב ויתן צדקה וימחול לו, שנאמר בחסד ואמת יכפר עון (משלי ט"ז ו'), אם [יש] לאדם אלף רבוא אין עומדים לו בשעת צרכו בצרתו, שכן הוא אומר לא יועיל הון ביום עברה (משלי י"א ד'), ומי

השכר, רק באשרי משכיל אל דל, שבו מבואר התוצאה של אדם כזה שבשכר זה ביום רעה ימלטהו הי"ת זה ביאור המדרש. והנראה בכוונת חז"ל ללמדנו שהנותן צדקה עליו נאמר במשלי פרק יא פסוק יז גומל נפשו איש חסד, והיינו שהעושה צדקה עם הנצרך הוא עושה לעצמו טובה וחסד, ובוה מובן לשון הפסוק שכתב כי יהיה "בך" לרמוז לאדם שהעני נמצא בך, וזו כוונת דוד המלך "אשרי מי שמשכיל" הכוונה שהוא מתבונן וחושב "אל דל" מדוע הקב"ה שלח לו את הדל, בהיות ולא כל עני בא אליו ולא תמיד באים אליו ומדוע הפעם בא אליו, זה בכדי "שביום רעה ימלטהו השם" הכוונה בכדי להקדים תרופה למכה ולהצילו מאיזה גזירה ונמצא שהמשכיל מבין שזה לטובתו הקב"ה שלח לו את הדל לעזור, ולכן כתוב בלשון הוי"ה שזה שם המורה על מידת הרחמים, ואף רמזו הדבר בפסוק "נתן נתן" שתיבת נתן נקראת ישר והפוך אותו הדבר, לרמוז כי הנותן מקבל בחזרה, ואולי עוד יותר נו"ן ראשונה כפופה לרמז שמצבו שהוא כפוף ולאחר שנתן הופך לנו"ן זקופה ומצבו מתייזב, ואם האדם מעלים עינו מהעני ולא נותן וקומץ ידו ולבבו הרי הוא מפסיד ונחסר את זכות ההגנה עליו מגזירות רעות, ואפשר בזה לפרש כוונת הפסוק בפרשה "והיה בך חטא" הכוונה חטא מלשון חסר כמו שנאמר אצל אבישג שאמרה לדוד והיינו אני ובני חטאים חסרים מהבטחתך כמבואר ברש"י, גם כאן יהיה בו חטא חסר הגנה. וכאשר נביא להלן דברי חז"ל עד כמה זוכה האדם בנתינת הצדקה ויבין וישכיל וישמח ולא ימאס במבקשי הצדקות כי יודע שזה לטובתו ויודה לקב"ה שנתן את האפשרות לעזור לאחרים ולא ההפך ח"ו.

הצדקה ביטוח חיים:

ומבואר במסכת שבת דף קנו ע"ב נפק שמואל ודרש: וצדקה תציל ממות ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה. ללמדנו שזה סגולה שהקב"ה נטע בה את הסגולה הזאת להציל ממות. וכתב המהרש"א בחידושי אגדות שם. וז"ל אלא ממיתה עצמה כו'. ובפ"ק דב"ב מוקי האי קרא וצדקה תציל ממות ממיתה משונה וי"ל דהכא הכי קאמר ולא ממיתה משונה לחוד אלא אף ממיתה גופה שהרי האי גברא נשאר חי ומציל נמי

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

הקרובה הרי שהמסקנה החותכת היא שרק מעשה החסד שהחליט בעל הבית לעשות ברגע האחרון הציל את בנו ממוות בטוח. לבד מהראייה המאלפת לדברי חז"ל שאינם זקוקים לראייה שצדקה מצילה ממוות אפשר לשאוב מסיפור זה עוד לקח חשוב מאין כמותו ממצווה לא מפסידים לעולם "טובך יביעו".

מצוות הצדקה מונעת מנזקים והפסדים:

עוד מסופר במסכת בבא בתרא דף י ע"א על בני אחותו של רבן יוחנן בן זכאי שהוא ראה בחלום שהם צריכים להפסיד שבע מאות דינרים, למחרת הלך וכפה אותם שיתנו צדקה והם נתנו לו שש מאות שמונים ושלוש דינרים חסר שבע עשרה דינרים מהשבע מאות, כאשר התקרב יום כיפור שלחו מהמלכות לעצור אותם, אמר להם רבן יוחנן אל תפחדו חסר עוד שבע עשרה דינרים לצדקה ותשתחררו ואכן הם נתנו והשתחררו, שאלו אותו מהיכן הוא ידע וסיפר להם את החלום, אמרו לו מדוע לא סיפרת לנו את החלום קודם והיינו נותנים לך הצדקה, אמר להם אם היו יודעים לא היה מועיל בגלל שהיו נותנים הצדקה כדי לפדות עצמן ולא למצות צדקה לכן הסתיר מהם כדי שיקיימו מצות צדקה.

מעשה עם הגר"ח ואלוהיו זצ"ל על מעשר:

מובא בספר לקח טוב דברים עמוד רלז מעשה עם הגר"ח ואלוהיו זצ"ל שהיה דרכו לתת חומש ופעם הסתפק אם נתן כשיעור והתעכב מנתינת סכום הספק והנה משרתו אשר נשלח לשאוב מים מהבאר ונפל לו הדלי ולאחר מכן הביא גרזן בכדי להוציא ואף הוא נפל הדבר הגיע לאוזניו של הגר"ח ישב וחישב ומצא כי עלות הדלי והגרזן בדיוק כסכום שהיה מסופק במעשר והוא סימן שהיה חסר ולכן תיכף הפריש את אותו סכום שהיה שלושה זהובים, ולאחר זמן קצר בא לבשרו המשרת כי הצליחו להוציא את הדלי והגרזן. ללמדנו עד כמה אין האדם מפסיד ממעשר אלא ההפך אחרת הוא ניזוק במה שהוסף ואינו נותן.

הרואה שיש לו משבר כלכלי הסגולה להצליח על ידי שיתן צדקה:

ומבואר במסכת גיטין דף ז ע"א דרש רב עזריא, זימנין א"ל משמיה דרב אמי, וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי, מאי דכתיב: כה אמר ה' אם שלמים וכן

עומד לו, איסר אחד שהוא נותן, שנאמר וצדקה תציל ממות (משלי י' ב'). כל הנותן צדקה אף על פי שהוא חטא ונתן הקדוש ברוך הוא רשות למלאך לשלוט בו, שכר אותה צדקה שנתן מקדים למלאך ואינו מניחו לשלוט בו, ולא עוד אלא שדוחפו וכופתו על פניו ומפיים עליו ואומר אף על פי שחטא ונתנה רשות למלאך לשלוט בו אני קדמתי רשותי קדמה לרשותו. וב"ב בתשובת מהר"מ בם' קי"ד.

מעשה כיצד ניצל הילד ממות בגלל צדקה:

על דלת ביתו של אברך ת"ח מיקרי קרתא דירושלים שהתברך בארבעה עשר ילדים דפקה אשה ענייה וביקשה שיתנו לה בשר עוף לאכול, בעל הבית שככל עמלי תורה אין הפרנסה מצויה בביתו בשפע וכל בני משפחתו ניזונים מלחם צר ומים לחץ, ניסה להסביר לאשה שאת שני העופות היחידים שיש לו במקרה הוא שומר לחג הקרב ובא ואם יתן לה את הבשר לא יישאר לו במה להאכיל את עולליו המרובים, והאשה נשארה לעמוד בפתח מתחננת על נפשה ועל רעבונה. לא עברו שניות אחדות והאברך עשה את חשבון נפש בצורה אחרת אם האשה האומללה הזו לא התביישה להגיע עד פתח ביתי ולבקש שיתנו לה בשר לאכול אות היא שבאמת הגיעו לדידה מים עד נפש וא"כ מה יקרה אם ילדי לא יאכלו בשר בחג. ישראל רחמנים בני רחמנים הם אומרים ועושים הוא ממחר להתנצל בפני האשה על סירובו ומבקש ממנה להמתין עד שילך למקרה ויוציא את העוף, כיון שהבין את הזכות הגדולה שהודמנה לידיה להאכיל אשה ענייה מיהר האברך בשמחה להוציא את הבשר, כדי לחוש את מידת העניות ששררה בבית די אם נאמר שהמקרה שעמד במטבח היה מהמודל הישן שאי אפשר לפותחו מבפנים ודלת המקפא בתוך המקרה. האברך ניגש למקרה ומפיו נפלטת זעקת אימים, את מי הוא מוצא שמה את ילדו בן השלוש שניכלא בתוכו מבלי יכולת להשתחרר, הילד היה כבר כחול לגמרי וסבל מקשיי נשימה איומים, בניסי ניסים הצליחו אנשי ההצלה להחזיר אותו למצב נשימתי סדיר, ומנתוני הדו"ח הרפואי עולה שאם הפעוט היה נשאר במקרה עוד מחצית הדקה היה קורה הגרוע מכל. וכיוון שלא היתה לבני הבית כל סיבה לגשת למקרה בתוך מחצית הדקה

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*ירישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

י"אמר באופן אחר, והוא אם תחליף אותיות של צדק"ה בא"ת ב"ש, חוזרים להיות אותיות צדק"ה ממש, לרמוז כי היא עומדת לו לעד במקומה, כמדובר:

הקב"ה אינו נקדש אלא בצדקה:

אמר ר' אבהו בא בתרא י' ע"ב שאלו את שלמה בן דוד עד היכן כח הצדקה אמר להם צאו וראו מה פירש אבא דוד תהלים קי"ב ט' פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד קרנו תרום בכבוד, ואף שמו של הקב"ה אינו נקדש אלא בצדקה, שנא' ישעיה ה' ט"ז והאל הקדוש נקדש בצדקה, ובזכות הצדקה מתקרבת הגאולה שנא' שם כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות, ואומר ישעיה א' כ"ז ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה.

הגאולה ובניין ירושלים בזכות הצדקה:

בפרט בעקבתא דמשיחא שכולם כבר מצפים לגאולה ולבניין ירושלים אומרת הגמרא במסכת סנהדרין דף צח ע"א אמר עולא אין ירושלים נפדית אלא בצדקה, שנאמר ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה.

עניין מיוחד לתת צדקה בחודש אלול:

ובחיות ואנו נמצאים בשבת מברכין של חודש אלול הנני מוסיף מה שכתב רבנו חיים פלג' בספרו מועד לכל חי סימן יא אות יד שיש עניין מיוחד בחודש אלול להרבות בצדקה שהוא חודשו של זבולון שהיה מחזיק ביששכר עמוד התורה וזוה יזכה ליום הדין. וידוע שהצירוף של שם השם לחודש אלול – הַחַיִּי הַחַיָּא – בניקוד היוצא מפסוק דברים פרק ו' (כה) וַיִּצְדָּק תְּהִיָּה לָנוּ כִּי נִשְׁמָר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הַזֹּאת לִפְנֵי יְקֹנָק אֱלֹהֵינוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּנוּ: והוא רמז גדול לחשיבות ריבוי הצדקה בחודש זה כהכנה ליום הדין.

מוסר השכל:

עלה בידנו להבין ולהשכיל כי כל צדקה או טובה שעושה האדם עם הזולת אינה אלא לטובת עצמו כי בזה הוא זוכה להיות מוגן ושמור מכל חולי ומחלה ומכל גזירה רעה ומעיה"ר וזוכה לאריכות ימים ושנים ואף סגולה להצלחה בעסקיו ומי אשר ידע על הסגולה הגדולה שיש בידו בשביל פרוטות להציל את עצמו ובני ביתו בפרוטות ולא יעשה בשמחה שהוא פודה נפשו ובני ביתו באותה צדקה שהוא יתן, ובמקום ללכת לכל מיני מקומות לחפש סגולות וישועות ולהזדיל בסף רב מה יותר מסגולה הכתובה ומבוארת בכל מאמרי חז"ל, ובכל יום אנחנו אומרים בתפילת שחרית בברכות ק"ש "זורע צדקות מצמיח ישועות". אלא שהאדם חסר אמונה ואינו כל כך מאמין שיש השפעה ישירה במעשיו על חייו ולכן יש לו שאלות וקושי ואף טרוניות על גבאי צדקה שמטרידים אותו ומנסה להמוק מהן כמה שאפשר.

בידידות ואהבה ובברכת שבת שלום ומבורך

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

רבים וכן נגוזו ועבר וגו'? אם רואה אדם שמזונותיו מצומצמים יעשה מהן צדקה, וכ"ש כשהן מרובין. מאי וכן נגוזו ועבר? תנא דבי ר' ישמעאל כל הגוזז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם; משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים, אחת גוזזה ואחת אינה גוזזה, גוזזה עברה, ושאינה גוזזה לא עברה. חז"ל למדנו הפך מנהג העולם שמתי נותן צדקות רק כאשר מצבו הכלכלי טוב אבל כשרואה שהמצב קשה תירוצו בידו ונמנע מלתת צדקה, אולם חז"ל מלמדים אותנו ההפך בגלל שהמצב הכלכלי קשה יש סגולה להפך את מצבו על ידי הצדקה. וכתב הגר"א בביאורו על נחום פרק א פסוק יב כִּהֵן אָמַר יְקֹנָק אִם־שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים וְכֵן נִגְזָו וְעָבַר וְעָלְתָּ לֹא אֶעֱנֶה עוֹד: וז"ל "ואין מועיל בעולם יותר מזה". מבהיל הרעיון.

סגולה נגד עיה"ר:

על ידי צדקה שנותן סגולתה לבטל עין הרע שלא ישלוט בו ואין שום עבירה מכבה אותה כמ"ש וצדקתו עומדת לעד עיין אברבנאל אבות פ"ב מי"א נחל קדומים פ' ויחי אות ט'. סידור תקוני שבת עמ' ס"ג.

זכות הצדקה מאירה במצחו יותר מכל המצוות:

וכתב המהר"ח בספר הליקוטים ספר תהלים פרק קיב או יאמר פזר נתן לאביונים וכו' וצדקתו עומדת לעד וכו'. אמר הרב זלה"ה, כי כל המצוות שאדם עושה, הם נרשמים באות אחד של כ"ב אתוון המיוחד לאותה המצוה. והנה אותו מאיר במצחו, וזה הוא בזמן שעושה המצוה, ותכף מסתלק ונבלע בפנים, אבל אם עשה מצוה של הצדקה, הנה האות שלה מאיר במצחו כל אותו השבוע. וזהו וצדקתו עומדת לעד, כי אינה נבלעת תכף כמו שאר האותיות של שאר המצוות. או